

Изборна скупштина ДПС
Субота, 29. новембар 2008. године

ПРЕДСЕДНИК ДРУШТВА ПСИХОЛОГА СРБИЈЕ
ИЗВЕШТАЈ И ПЛАН РАДА

Мислим да са овог важног скупа треба да упутимо поздрав и позив свим психолозима у Србији да се укључе у активности Друштва психолога Србије, јер нема бољег ни важнијег места за остваривање струковних идеја и статуса. Поздравио бих посебно све чланове Друштва – оне који су то били, оне који су сада активни чланови, као и оне који ће то свакако бити.

Залажем се да Друштво своју мисију – професионалног повезивања и јачања – остварује имајући у виду психологију Србије у целини, односно све психологе који се њоме баве, по свом избору, образовању и афинитету.

Ипак, Друштво за своје чланове обезбеђује одређене бенефите које остали немају, а припадност овој организацији требало би да буде резултат осећања дужности и заједништва, потребе за партиципацијом па и својеврсном афирмацијом. Навешћу једно тачно запажање: "Узајамна помоћ је главни разлог због којег је људска врста опстала и просперирала". Ако је тако било одвајкада, не верујем да се то може променити ни у овим врло провокативним временима.

Имајући у виду да је ова скупштина брижљиво припремана и да су вам доступни извештаји које су поднели поједини органи, секције и подружнице Друштва, ја немам разлога да вам било шта од тога понављам, а о томе ћемо касније отворити дискусију, него ћу вам само скренути пажњу на десет чињеница којима се можемо поносити, као и на истих десет ставки на којима бисмо морали више да радимо - већ од сутра.

Редослед ових елемената не одражава њихову важност, и може бити другачији за свакога од вас, у сваком интервалу активности.

ШТА ИМАМО		ШТА НАМ ЈОШ ТРЕБА
<p>Друштво има релативно снажно <u>чланство</u>, много вредних, стручних и искусних психолога у готово свим већим местима Србије. Има чланова који су успешни и виђени у многим институцијама, на најразличитијим пословима и у јавности. Први пут је психолог и председник државе, као што су то и неки министри и друге одговорне личности.</p> <p>Друштво има проверену и разгранату <u>организацију</u>, секције и подружнице, као и сва релевантна тела која одржавају рад Друштва, мада нека од њих осцилирају у свом раду или чекају посебне подстицаје.</p>	1	<p>Друштво мора да постигне већи захват психолога, да привуче већи број чланова, да уместо око 700 има бар 1.700 чланова, од око 3.000 психолога, колико их има у Србији. Посебно би требало да привуче млађе чланове, да прими скоро сваког новодипломираног студента психологије.</p> <p>Рад свих делова Друштва може се унапредити по садржају и сталности, упорности и иновативности. Ускоро ће се у јавну расправу дати и нови Статут ДПС.</p>
<p>ДПС, као мало које друго струковно удружење, има своје <u>привредно друштво</u> – <i>Центар за примењену психологију</i>, који је већ етаблирани издавач психолошке литературе и организатор акредитованих и слободних едукативних семинара. Да немамо ЦПП остали бисмо без психолошких алата и битних аспеката препознатљивости, а свакако и без дела прихода који се улажу у проширење ове делатности. Центар је покренуо маркетиншке и ПР акције, солидно је позициониран међу издавачима стручних књига, приручника и тестова, али је нападнут од стране нелојалне конкуренције и незаконитог умножавања појединих инструмената, на шта упозоравају наши психолози. Проблеми тек предстоје, али "акције" Центра треба да расту.</p>	2	<p>Центар за примењену психологију, међутим, добија све више на значају у новој конкурентској ситуацији када се јављају и други привредни субјекти, пре свега из иностранства, са сличном али снажнијом и богатијом делатношћу на истом плану. Како у нас посустаје помоћ државе и друштва, а наше могућности су веома ограничене, ЦПП се усмерава на сарадњу са партнерима (какав је нпр. познати италијански <i>Ђунти</i>), где је наша предност управо наше чланство и познатост у стручним и научним круговима, а његова – могућност инвестирања у прилагођавање нових инструмената за наше "гладно" тржиште. Ако то не урадимо ми, урадиће неко други.</p>
<p>Друштво организује већ чувени <u>Сабор психолога</u>, а ова скупштина се одржава између 56. и 57. Сабора, који окупља све психологе и сродне стручњаке, не само из Србије него и из неколико суседних земаља. То је најшира стручна и научна смотра, место сучељавања нових идеја и резултата, трибина и јавна сцена за представљање десетине радова из свих области психологије. Такав годишњи скуп мало ко успева да одржи у континуитету, на том нивоу и са толико</p>	3	<p>Припреме за следећи Сабор треба отпочети одмах, морамо пронаћи агилне носиоце програма Сабора (позивам и учеснике Скупштине да о томе размишљају), формулисати носећу тему (ове године је то била <i>Развој и стандардизација у психологији</i>), позвати колеге да пријаве своје радове, итд. Друштво већ годинама има и проблем локације Сабора јер у Србији нема довољно конгресних простора за</p>

<p>успеха, толико учесника, добре енергије и солидним одјеком у јавности.</p> <p>Психолози су преко својег Друштва учесници у раду и низа других стручних сусрета у појединим местима (нпр. у Београду, Нишу, Новом Саду, Косовској Митровици), без обзира ко је домаћин. Ти скупови треба да буду стални део нашег комплементарног календара годишњих активности.</p>		<p>350 до 400 учесника и неколико паралелних сесија током дана. Стране учеснике треба позвати што пре јер они своје обавезе планирају на дужи рок него ми. Задатак Сабора остаје исти али наше амбиције су све веће, пре свега када је реч о обухватности и квалитету радова и разматрању најважнијих научних, и стручних проблема психологије. Међународни карактер Сабора, такође, треба развијати.</p>
<p>Велик успех је што Друштво одржава своју <u>издавачку делатност</u> на високом нивоу, независно од онога што издаје ЦПП. Реч је пре свега о престижном, озбиљном, квалитетном и једином стручном часопису те врсте у Србији, па и у окружењу – <i>Психологији</i>, а затим о месечнику <i>Психолошке новине</i>, какав немају ни богатија друштва од нашег.</p> <p><u>Часопис</u> доноси текстове на српском и енглеском језику, сада је у волумену 41, сви радови су и на претраживачу <i>Scholar Google</i>, реферишу се на међународном цитатном индексу за друштвене науке (<i>Social Science Citation Index</i>) а Друштво је потписало уговор за тзв. <i>DOI (Digital Object Identifier)</i> директан приступ текстовима преко Народне библиотеке Србије. Редакција агилно прикупља и публикује наше научне и стручне текстове.</p> <p><u>Новине</u> Друштва су доживеле неопходну трансформацију, редовно прате све што ДПС предузима и покрећу корисне расправе.</p> <p>У овом периоду потпуно је преуређен интернет <u>сајт Друштва</u>, што је било одмах запажено и похваљено, тако да је корист вишеструка – и за психологе Србије и за јавност уопште.</p>	<p>4</p>	<p>Да нема других активности Друштво би се у стручној али и у општој јавности Србије препознавало по својим гласилима. Основни задатак је да се редовност њиховог излагања очува, број аутора и текстова повећа, односно да се обезбеде већа стабилност, тиражност, распрострањеност и утицај у циљним јавностима.</p> <p>Њихова позиционираност је солидна али се видљивост у јавности (стручно: <i>Brand Awareness</i>) мора повећавати зависно од наших амбиција и услова у којима делујемо.</p> <p>Часопис ће свакако обухватати све најважније теме савремене психологије у свету и код нас, а новине одражавати развојне комуникационе потребе Друштва са нагласком на укључивању чланова ДПС као аутора прилога, питања и критика.</p> <p>Сајт Друштва треба и даље да буде узор у овом домену, да садржи све информације и кључне документе, као и да поприма обележја интерактивности у нашој психологији, уз лимитирану доступност корисницима ван Друштва.</p>
<p>Једна од најважнијих активности Друштва у последње време је рад на <u>стандардима психолошке праксе</u>, који треба да нас уведу у савремене облике стручне регулативе и унесу прве елементе кодификације целокупне делатности. Тиме се струка сврстава у ред напредних, стандардизованих делатности, а</p>	<p>5</p>	<p>Ако би требало у једној реченици сажети најважнији непосредни задатак Друштва то би управо били стандарди психолошке праксе, дакле наставак рада радних група и комисија – у које треба укључити далеко више стручњака међу психолозима, као и практичара.</p>

<p>Друштво добија снажан аргумент за прави рат за бољу позиционираност струке и стручњака у свим институцијама и јавности.</p> <p>Посебан успех је истоимена публикација као резултат рада Комисије за израду стандарда, која се појавила на 56. Сабору психолога, уз његову централну тему.</p>		<p>Ускоро ћемо морати да усвајамо те стандарде и да их се придржавамо, и нема никаквог оправдања да их сами не донесемо у разуђеном, али конкретном виду за све области психологије и све послове психолога, колико у јавном толико и у приватном сектору. Стандардима унапређујемо колико и бранимо професију.</p>
<p>Друштво је међу првима донело још седамдесетих година <u>Етички кодекс психолога</u>, да би га касније модернизовало и унапредило књигом стручних тумачења. ДПС има и два различита облика праћења ових тема и проблема – <u>Одбор за етичка питања и Суд части</u>, чији су извештаји приложени. Друштво је још 1989. године усвојило и <u>Правилник Суда части</u>.</p> <p>Рад једног и другог тела је неуједначен, непотпуно кодификован и подржан.</p>	<p>6</p>	<p>Квалитетни документи којима располажемо добар су основ за поимање етичности у психологији, која се и сама бави етиком и моралним суђењем, и до сада није било много разлога да се забринемо за примену тих начела. У последње време, међутим, психолози су изложени приметно већим притисцима, што изискује чвршће поштовање Кодекса и оштрије дискусије у ДПС, стручним круговима и јавности.</p>
<p>Србија има <u>Закон о условима за обављање психолошке делатности</u> из маја 1996. године, који је умногоме превазиђен. Друштво је још 2006. године поднело нови нацрт закона али он није размотрен у надлежном министарству нити стављен у процедуру, па су се стекли разлози за предлагање иновација о којима је било речи на многим нашим скуповима. Без новог закона нема унапређења нити стабилизације делатности и позиције психолога у заједници. Регулатива је, иначе, једна од области у којој сада заостајемо ако не концептуално а оно реално.</p>	<p>7</p>	<p>Друштво је већ израдило нацрт новог <u>Закона о психолошкој делатности</u>, ставило га на сајт и отворило јавну дискусију о њему. Реч је о савременом и оптимализованом тексту, израђеном после сагледавања наших потреба и компаративних решења у окружењу. Предстоји дуга и упорна битка за институционализацију овог документа у министарствима, Влади Србије, одборима и Народној скупштини у 2009. години, и зато је потребан први ПР лобистички подпројекат.</p>
<p>Још 2004. године дали смо иницијативу за оснивање <u>Психолошке коморе Србије</u>, сходно пракси у неким земљама региона (пример <u>Хрватске психолошке коморе</u> или оне у Словенији), али за то још увек не постоје законске претпоставке. Суштина је у прецизирању јавноправних овлашћења које би држава пренела Комори, а затим и у одређивању саме делатности, лиценцирању и надзору рада психолога, правима корисника услуга, регистру, психодијагностичким средствима, итд.</p>	<p>8</p>	<p>Дискусија за разумевање Коморе је у току, а већ само успостављање Психолошке коморе Србије (или <u>Српске психолошке коморе</u>) задатак је деценије. На томе се мора истрајавати у континуитету, посебно стога што осим Друштва нема других толико одговорних, стручних и мотивисаних институција које би радиле на томе. Промоција Коморе претходи њеном оснивању, а наша подршка њеном стварном настанку.</p>

<p><u>Европска асоцијација психолога (EFPA)</u> примила је, на Европском конгресу психолога у Прагу јула 2007. године, Друштво психолога Србије у своје чланство, и то у исто време док смо се на 55. сабору психолога бавили главном темом "Психологија у Србији, Србија у Европи". После тога уследила је размена информација и докумената, од којих су веома актуелни "Развој европског сертификата у психологији", "Признавање специјалистичких експертиза за различите области психологије", "Интернационална мрежа психолога и социјална одговорност", "Повезивање академске и примењене психологије", и други.</p>	<p>9</p>	<p>Императив је наше проширено и продубљено укључивање у европске и светске институције, прихватање савремених облика и критеријума рада у психологији, успостављање непосредних контаката и нашег представништва у Европској асоцијацији психолога. За то нам требају стална размена информација, људи и средства, као и консолидација институционалне сарадње ДПС – ЕФПА, односно упознавање чланства са бројним новинама у европској психологији. Подразумева се да Друштво одговара на све позиве из ове асоцијације.</p>
<p>Друштво има <u>традицију</u> дужу од пола века. Оно има континуитет у раду (без обзира на осцилације и проблеме), ужива углед у Србији и окружењу, међу чланством, што је одлична претпоставка за његов успех у будућности.</p>	<p>10</p>	<p>Они који ће наставити да раде у Друштву имају на шта да се ослоне, али од њих ће се очекивати све више и биће све теже, али свакако могуће, остварити оно што се мора, што смо баш наумили.</p>

У овом извештају и прегледу даљих активности нисам поменуо ниједно име да не бих удвостручио обим документа, јер у Друштву су у овом периоду радили заједно наше колегинице и колеге, запажени у осталим поднетим извештајима. Њима се у име свих захваљујем и позивам да наставе да раде у Друштву – на истом или неком другом пољу.

На крају треба издвојити још неколико речи о активности самог председника Друштва, чија је улога широко дефинисана у Статуту а отворено одређена у пракси. Једноставно говорећи – био сам ангажован око свега што је речено, колико и у ономе што нисмо помињали али се подразумева. Мој учинак почива на стварној кооперативности, отворености и преданости задацима Друштва, као и учешћу у свим активностима, без обзира на то ко је њихов покретач или у чијој су надлежности. Донекле повећано појављивање у јавности било је увек усмерено на афирмацију или одбрану Друштва, психологије и свих психолога. Дакле, успехе делим са другима, критику прихватам, омашке признајем.

Апсолутно подржавам нове идеје и нове људе, а од свега бих волео да у Друштву виђам више младих и амбициозних људи који ће знати да, уз поштовање ранијег, учине још више за њега, јер – *Морамо бити потомци да бисмо били преци!*

ХВАЛА!

Првослав С. ПЛАВШИЋ